

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Gebiedsontwikkeling Reevedelta, gemeente Kampen

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

14 maart 2024 / projectnummer: 3715

1 Advies over het MER in het kort

De gemeente Kampen wil in het gebied Reevedelta 3.200 tot 3.600 woningen bouwen. Reevedelta ligt aan de zuidkant van Kampen, tussen de stad en het Reevediep. Naast woningbouw voorziet de vast te stellen gebiedsvisie¹ onder andere in maatschappelijke voorzieningen, kleinschalige bedrijvigheid en natuurontwikkeling. Voor het besluit over het plan is een omgevingseffectrapport (hierna 'OER')² opgesteld. De gemeente heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna 'Commissie') gevraagd te adviseren over het OER. In dit advies spreekt de Commissie zich uit over de juistheid en de volledigheid ervan.

Wat staat in het OER?

Het OER beschrijft de vijf ambities die de gemeente heeft voor Reevedelta en onderzoekt welke effecten de ontwikkelingen uit de gebiedsvisie op de omgeving heeft. Voor de (omgevings)aspecten waar mogelijk significante negatieve effecten kunnen optreden worden spelregels en randvoorwaarden beschreven om deze te voorkomen. Daarna blijven dilemma's over waarvoor alternatieven zijn onderzocht. Het gaat om alternatieven voor de aspecten:

- de verkeersontsluiting oost;
- de verkeersontsluiting west;
- het stimuleren van het STOMP-principe;
- het stadsgezicht in relatie tot de (klimaat)dijk;
- kleinschalige passantenhaven en strandje (buitendijks);
- de inrichting van het watersysteem;
- de invulling van de N50 zone;
- maatregelen om geluidbelasting te beperken;
- het woningbouwprogramma; en
- aantal ligplaatsen in buitenhaven Reeve.

De alternatieven zijn beoordeeld op hun bijdrage aan het halen van de ambities. Op basis van die beoordeling wordt voor (bijna) alle dilemma's een voorkeursalternatief gekozen.

Tenslotte blijft een aantal negatieve effecten over die volgens het OER niet zijn te voorkomen: het open landschap verdwijnt, de algemene biodiversiteit wordt aangetast en er is minder ruimte voor agrarisch gebruik.

Wat is het advies van de Commissie?

Het OER geeft veel informatie en sluit wat abstractieniveau betreft goed aan bij de gebiedsvisie. Verder is flexibiliteit ingebouwd in het OER vanwege de komst van de Omgevingswet en omdat de ontwikkeling geen concrete begin- en einddatum kent. Uit het OER volgen daarom gebiedsgerichte randvoorwaarden en spelregels waaraan toekomstige ontwikkelingen moeten voldoen.

De Commissie ziet dat er veel aandacht en kennis in de gebiedsvisie en het OER zit en dat er gedurfde keuzes zijn gemaakt. Zo is afgezien van ontwikkelingen langs de Zwartendijk en

¹ Ontwerp gebiedsvisie Reevedelta gemeente Kampen, 8 november 2023.

² Het OER is formeel een milieueffectrapport (MER), maar gaat ook in op sociale en economische aspecten. Daarom is, in aansluiting op de Omgevingswet, de term 'omgevingseffectrapportage' gekozen.

gekozen voor ruimte voor groen en blauw in de N50-zone. De Commissie waardeert het dat daardoor landschappelijke waarden en cultureel erfgoed een prominente plek hebben gekregen in het plan.

Er lijkt veel aandacht te zijn besteed aan het optimaliseren van het plan. In het OER zijn echter sommige stappen niet beschreven, waardoor keuzes niet altijd navolgbaar zijn. Tijdens het locatiebezoek bleek dat sommige keuzes wel degelijk onderbouwd kunnen worden.

Verder is het OER prettig leesbaar. Wel vraagt de structuur van het OER om integrale lezing. Het is lastig om snel een goed beeld te krijgen van de effecten van de gebiedsvisie, omdat een tabel met een integrale effectbeoordeling ontbreekt en belangrijk kaartmateriaal³ soms niet is opgenomen in het hoofdrapport.

De Commissie signaleert bij de toetsing van het OER dat er nog wel belangrijke informatie ontbreekt. Het aanvullen van die informatie is essentieel om het belang van de leefomgeving volwaardig mee te kunnen wegen bij het besluit over de gebiedsvisie Reevedelta. Het gaat om de volgende punten:

- **Locatiealternatieven ontbreken.** Mogelijk kan in dit geval worden volstaan met een onderbouwing van de locatiekeuze, maar ook die ontbreekt in het OER. Daardoor is onduidelijk welke rol het milieu heeft gespeeld bij de keuze voor de locatie Reevedelta.
- **Onderbouwing klimaatbestendigheid ontbreekt.** Een beschouwing op de lange termijn, waarbij de KNMI-klimaatscenario's zijn betrokken, ontbreekt in het OER. Daardoor is niet duidelijk of en welke maatregelen op en rond de dijk mogelijk zijn mocht klimaatverandering daar in de toekomst om vragen.
- **Ruimtegebruik onvoldoende gekwantificeerd.** Het OER maakt nog niet duidelijk welke functies gecombineerd kunnen of moeten worden om de ambities te halen, welke ontwikkelingen niet samengaan en waar een keuze nodig is.
- **Gezondheidseffecten nog onvoldoende in beeld.** Bestaande wegen en het spoor zorgen voor een hoge geluidbelasting in een groot deel van het gebied. De gezondheidseffecten van geluid zijn onvoldoende in beeld gebracht en de geluidsniveaus zijn niet gerelateerd aan de advieswaarden van de WHO. Verder ontbreekt een kaart met de geurcontour van een veehouderij die mogelijk geurhinder veroorzaakt. Daardoor is niet duidelijk waar woningbouw mogelijk belemmerd wordt.

De Commissie adviseert deze informatie in een aanvulling op het MER op te nemen, en dan pas een besluit te nemen over de gebiedsvisie Reevedelta.

In hoofdstuk 2 licht de Commissie haar oordeel toe en geeft ze aandachtspunten voor het vervolgtraject.

³ Het hoofdrapport bevat geen kaarten van de luchtkwaliteit en externe veiligheid. De kaart met NO₂-concentratie in de referentiesituatie is van belang omdat de concentratie binnen het plangebied varieert van 10 tot 18 µg/m³, wat van belang is voor de keuze voor de locatie van bebouwing. Voor externe veiligheid ontbreken kaarten met aandachtsgebieden, terwijl binnen deze aandachtsgebieden geen zeer kwetsbare functies worden toegestaan.

Figuur 1: Plangebied Reevedelta (bron: OER).

Aanleiding MER

De gemeente Kampen wil een gebiedsvisie vaststellen voor Reevedelta: een gebied van meer dan 850 hectare aan de zuidkant van de stad Kampen, langs de nieuwe oevers van het Reevediep. Het plangebied bestaat uit verschillende deelgebieden. Met de gebiedsvisie wil de gemeente een integrale blik geven op de toekomst van Reevedelta. De gemeente wil de bouw van 3.200 tot 3.600 woningen mogelijk maken. Daarnaast wil zij in het gebied een samenhangend landschap creëren en het stationsgebied Kampen Zuid ontwikkelen tot dynamisch knooppunt. Omdat de gebiedsvisie kaders stelt voor mer- (beoordelings)plichtige projecten – zoals stedelijke ontwikkelingsprojecten – is een plan-MER opgesteld.

Wetgeving die van toepassing is op dit plan

Voor de gebiedsvisie en het OER is de wetgeving zoals die gold vóór 1 januari 2024 van toepassing (zoals de Wet milieubeheer), en niet de huidige wetgeving (de Omgevingswet). Dit omdat het plan ter inzage is gelegd voordat de Omgevingswet op 1 januari 2024 van kracht werd.

Rol van de Commissie

De Commissie is onafhankelijk, bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van het MER. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. Ze schrijft geen milieueffectrapporten, dat doet de initiatiefnemer. Het bevoegd gezag – in dit geval de gemeenteraad van Kampen – besluit over de gebiedsvisie Reevedelta.

De samenstelling en de werkwijze van de werkgroep van de Commissie en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. De projectstukken die bij het advies zijn gebruikt staan op de website. Deze zijn te vinden door nummer 3715 op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak.

2 Toelichting op het advies

In dit hoofdstuk licht de Commissie haar oordeel toe en geeft zij adviezen voor de op te stellen aanvulling. Deze adviezen zijn opgenomen in een tekstkader. Naar het oordeel van de Commissie is het uitvoeren ervan essentieel om het milieubelang volwaardig mee te wegen bij de besluitvorming door de gemeente Kampen.

In de tekst wordt ook een aantal aanbevelingen gedaan. Deze zijn bedoeld om de kwaliteit van de besluitvorming, nu en in de toekomst, te verbeteren.

2.1 Locatiekeuze en alternatievenonderzoek

In het OER zijn geen locatiealternatieven onderzocht. Enerzijds is dat logisch gezien de ligging nabij en aansluitend aan Kampen en het nieuwe dorp Reeve. Anderzijds is een aantal deelgebieden gevoelig voor bodemdaling en daardoor minder geschikt voor woningbouw. Daarnaast lijkt het met het oog op klimaatverandering niet voor de hand te liggen nieuwe woningen te bouwen in een gebied dat is omringd door water (zie paragraaf 2.2 van dit advies). Daarom is de onderbouwing van de locatiekeuze, en inzicht in de (milieu)overwegingen voor woningbouw op deze locatie, noodzakelijk. Het OER geeft deze onderbouwing niet.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het OER, voordat besloten wordt over de gebiedsvisie, de locatiekeuze te onderbouwen door middel van de in het voortraject⁴ overwogen alternatieven.

2.2 Klimaatbestendigheid

De gemeente heeft de wens om een stadsgezicht te ontwikkelen waardoor de stad verbonden wordt met het Reevediep. In het OER worden alternatieven onderzocht waarbij het stadsgezicht bestaat uit woningen op een klimaatdijk of uit woningen tegen de dijk aan. In de gebiedsvisie is hiervoor nog geen voorkeursalternatief vastgelegd.

In het OER ontbreekt een beschouwing over de gevolgen van klimaatverandering op de langere termijn, terwijl de woningen er over 100 jaar nog zullen staan. De bypass Reevediep is aangelegd in het kader van Ruimte voor de Rivier, om onder extreme situaties hoogwater op de IJssel af te kunnen voeren. Het OER moet in beeld brengen of er in de toekomst voldoende mogelijkheden zijn om te anticiperen op klimaatverandering en of er voldoende ruimte is op en rond de dijk voor aanvullende maatregelen ten aanzien van hoogwaterveiligheid. Het bouwen van woningen op of tegen de dijk beperkt de mogelijkheden om de dijk aan te passen.

⁴ De Commissie beveelt aan daarbij de motivering uit het MER bij de structuurvisie van Kampen uit 2008 te gebruiken en deze waar nodig te actualiseren (bijvoorbeeld op het gebied van klimaatverandering, water en bodem sturend). Zie voor de structuurvisie, het MER en het advies van de Commissie daarover de website van de Commissie mer: [Adviezen – Commissiemer.nl](http://Adviezen-Commissiemer.nl)

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het OER, voordat besloten wordt over de gebiedsvisie, een beschouwing te geven op de lange termijn gevolgen van klimaatverandering (minimaal tot 2100) waarbij voor zeespiegelstijging een doorkijk wordt gegeven voor de periode na 2100.⁵ Beschrijf hierbij of er op en rond de dijk voldoende mogelijkheden zijn voor (aanvullende) maatregelen mocht klimaatverandering in de toekomst vragen om meer ruimte voor water of om aanpassing van de klimaatdijk. Belicht hierbij tevens de onderwerpen bodemdaling en grondwater/kwel. Onderbouw daarmee – indien mogelijk – de claim uit het OER dat de gebiedsvisie klimaatrobuust is.

2.3 Kwantificeren en afwegen ruimtegebruik

In het OER staat dat in het voorkeursalternatief (dat de basis is voor de gebiedsvisie) gekozen is voor het maximale woningbouwprogramma in hoge dichtheden met 3.600 woningen. De effecten van de alternatieven voor het woningbouwprogramma zijn op een hoog abstractieniveau beoordeeld. Bijvoorbeeld: hoe meer woningen er gebouwd worden, hoe minder ruimte er beschikbaar is voor onder andere groen en water. De alternatieven met grote aantallen woningen – waaronder het voorkeursalternatief – scoren dan ook negatief op het behalen van de ambitie ‘behoud en versterking identiteit’ en zeer negatief op de ambities ‘gezonde woonomgeving’ en ‘duurzame leefomgeving’. Dat zou betekenen dat de betreffende ambities met het realiseren van het voorkeursalternatief niet worden bereikt en dat niet alle ruimtevrage functies die bij die ambities horen passen in het plangebied. De ambities zijn desondanks onverkort in de gebiedsvisie opgenomen.

Het OER stelt dat de negatieve effecten van het woningbouwprogramma met 3.600 woningen zijn te mitigeren met de spelregels die ook onderdeel zijn van het OER. Het OER lijkt ervan uit te gaan dat met het opleggen van die spelregels de ambities toch haalbaar zijn, ook in ruimtelijk opzicht. De spelregels zijn echter te weinig concreet om die conclusie te kunnen trekken. Voorbeelden van aspecten in de spelregels die ruimte vragen zijn:

- ‘voldoende ruimte voor een duurzaam energiesysteem’;
- ‘voldoende water en groen in de omgeving’;
- ‘voldoende mogelijkheden voor infiltratie en waterberging’;
- ‘plant bomen om door beschaduwing hittestress te verminderen’.

Met deze formuleringen is het onduidelijk of en hoe de ambities uit de gebiedsvisie daadwerkelijk worden gerealiseerd. Daarnaast zijn in het spelregelkader bijvoorbeeld ten aanzien van gezondheidsbevordering (bewegen, ontspannen, sporten, recreëren) geen spelregels vastgesteld. Ook daarvan is dus onduidelijk of het ruimtelijk past.

De Commissie vindt het essentieel voor het besluit bijbehorende spelregels vertaald worden naar bijbehorende ruimteclaims en dat deze gekwantificeerd worden. Hierbij volstaat om een ‘ordegrootte’ te bepalen.

Het kwantificeren van de ruimteclaims leidt tot een scherper beeld van de ruimte die nodig is voor de verschillende ambities (op zichzelf en de optelsom ervan). Door vervolgens – waar nodig – botsproeven⁶ uit te voeren wordt duidelijk waar de ruimteclaims knellen en kunnen scherpere keuzes worden gemaakt, bijvoorbeeld door (verdere) prioritering van de ambities.

⁵ Zie <https://www.knmi.nl/kennis-en-datacentrum/achtergrond/knmi-23-klimaatsscenario-s>.

⁶ Met botsproeven bedoelt de Commissie in dit advies een exercitie waarin één ambitie gemaximaliseerd wordt om inzichtelijk te maken wat dit – in zowel negatieve als positieve zin – betekent voor andere ambities.

Wanneer dit wordt uitgesteld, bestaat het risico dat keuzes (onevenredig) ten koste gaan van bestaande waarden en/of ambities.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het OER, voordat wordt besloten over de gebiedsvisie, de ambities op het gebied van woningbouw, natuurinclusiviteit, biodiversiteit⁷ en klimaatadaptiviteit, ruimte voor ontmoeten, bewegen, sporten, recreëren, landschap en mobiliteit te kwantificeren door deze te vertalen naar ruimteclaims. Voldoende is om daarbij een 'ordegrootte' te bepalen. Op basis daarvan kunnen botsproeven worden gedaan en keuzes worden gemaakt over het combineren van functies en/ of het stellen van prioriteiten en eventueel de spelregels en randvoorwaarden worden aangepast.

2.4 Gezondheid

2.4.1 Geluid

Een groot deel van het gebied is hoog geluidbelast door bestaande wegen en de spoorlijn van Zwolle naar Kampen. Uit het OER blijkt dat maatregelen noodzakelijk zijn om bij te dragen aan de ambitie om in Reevedelta een gezonde woonomgeving te realiseren. Het OER beschrijft welke maatregelen de meeste gezondheidswinst opleveren. Het OER gaat echter nauwelijks in op de gezondheidseffecten van geluid (hinder, slaapverstoring) en de invloed van de verschillende maatregelen hierop. Ook worden de geluidbelastingen niet gerelateerd aan de advieswaarden van de WHO.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het OER, voordat wordt besloten over de gebiedsvisie in te gaan op de gezondheidseffecten bij de verschillende geluidbelastingen en de invloed van maatregelen hierop. Relateer de geluidbelastingen aan de advieswaarden van de WHO.

2.4.2 Geur

In het OER is bij 'Overige milieuhinder' aangegeven, dat een veehouderij zorgt voor een geurbelasting die kan oplopen tot 3,5 odourunits per m³ in de deelgebieden Venekwartier en Oeverwal, terwijl de standaardnorm binnen de bebouwde kom op grond van de Wet geurhinder en veehouderij 2 odourunits per m³ is. Volgens het OER is geurhinder daarom niet uitgesloten. Een kaart met de geurcontouren ontbreekt in het OER, zodat onduidelijk is waar en hoe groot het gebied is met een hogere geurbelasting en waar woningbouw mogelijk belemmerd wordt.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het OER, voordat wordt besloten over de gebiedsvisie, een kaart met de geurcontour van de veehouderij op te nemen. Maak op basis van die kaart duidelijk waar knelpunten kunnen ontstaan.

In de spelregels (bijlage 1 bij het OER) is opgenomen, dat nader onderzoek moet worden uitgevoerd naar de mogelijke milieuhinder van de veehouderij.

⁷ In de gebiedsvisie wordt tussen de A50 en de Zwartendijk bijvoorbeeld natuurontwikkeling voorzien en ook in het Venepark en de Blazerskolk. Dat levert alleen meerwaarde op als die gebieden in verbinding staan met de andere grotere natuurzones. De vraag is of daar ruimte voor is.

De Commissie beveelt aan om aan te geven:

- wat voor onderzoek moet worden uitgevoerd,
- hoe de resultaten van dat onderzoek gebruikt gaan worden, en
- wat de gevolgen zijn als blijkt dat er geen maatregelen beschikbaar zijn om de geurbelasting in de omgeving te beperken.

Betrek het onderzoek bij vervolgbesluiten, zoals de wijziging(en) van het omgevingsplan.

2.5 Natuur

Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van Natura 2000-gebieden, maar in de directe omgeving liggen wel de Natura 2000-gebieden Veluwerandmeren, Rijntakken en Ketelmeer & Vossemeer. Op wat grotere afstand liggen De Wieden en de Veluwe. De Veluwerandmeren en Ketelmeer & Vossemeer kennen geen stikstofgevoelige habitattypen. Rijntakken, De Wieden en de Veluwe wel.

2.5.1 Stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden

In het Stikstofonderzoek⁸ is de stikstofdepositie als gevolg van de aanleg- en gebruiksfase vergeleken met de stikstofdepositie in de referentiesituatie⁹. In de referentiesituatie wordt een groot deel van de percelen waar woningbouw zal plaatsvinden gebruikt voor landbouw (inclusief bemesting). Het instrument interne saldering wordt dus toegepast. Uit de berekening blijkt dat in de rekenjaren 2031 tot en met 2034¹⁰ ook na interne saldering sprake is van een toename van 0,01 mol/ha/jaar stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van soorten binnen het Natura 2000-gebied De Wieden. Dat betekent dat significant negatieve gevolgen voor dat Natura 2000-gebied niet zijn uitgesloten.

Vervolgens beschrijft het Stikstofonderzoek mogelijke vervolgstappen om significant negatieve gevolgen toch uit te kunnen sluiten: het inzetten van elektrisch materieel tijdens de aanlegfase, het aanpassen van de gehanteerde fasering, het toepassen van extern salderen of het opstellen van een Passende beoordeling¹¹. Volgens het OER zijn er bij de planuitwerking nog voldoende mogelijkheden om dergelijke vervolgstappen te zetten. De Commissie kan deze redenering op zich volgen, maar stelt wel vast dat de uitvoerbaarheid van de gebiedsvisie op dit moment niet is aangetoond. Zij acht het echter aannemelijk dat de stikstofdepositietoename met het inzetten van elektrisch materieel tijdens de aanlegfase en/of het aanpassen van de gehanteerde fasering, voldoende kan worden beperkt.

Overigens is in het Stikstofonderzoek uitgegaan van in totaal 2.920 woningen, terwijl in de gebiedsvisie maximaal 3.600 woningen zijn voorzien. Dat betekent dus dat in de

⁸ 'Stikstofberekeningen woningbouw Reevedelta, Effectbeoordeling ten aanzien van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden', d.d. 8 november 2023, opgesteld door Eco Groen.

⁹ De referentiesituatie in de Wet natuurbescherming is een andere dan voor mer, namelijk de huidige feitelijke situatie.

¹⁰ In deze jaren is al een groot aantal woningen gebouwd, maar vinden ook nog bouwwerkzaamheden plaats (aanlegfase).

¹¹ Een Passende beoordeling is geen maatregel, dus de Commissie gaat ervanuit dat bedoeld wordt dat door middel van een ecologische beoordeling wordt aangetoond dat de stikstoftoename geen significante gevolgen heeft voor het Natura 2000-gebied De Wieden.

stikstofberekeningen¹² niet de effecten in beeld zijn gebracht van wat de gebiedsvisie maximaal mogelijk maakt. De stikstofdepositie op stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden is dus waarschijnlijk groter dan uit het Stikstofonderzoek blijkt. De Commissie vindt het echter aannemelijk dat ook deze toename kan worden gemitigeerd met de maatregelen die het Stikstofonderzoek noemt. Dat zal moeten worden aangetoond bij de vervolgbesluiten, zoals een omgevingsplan.

2.5.2 Volgen van natuur(ontwikkeling)

Het plangebied ligt ingeklemd tussen de Rijntakken en Veluwerandmeren, twee grote Natura 2000-gebieden. Door de aanleg van het Reevediep biedt het buitendijkse deel van het plangebied goede uitbreidingsmogelijkheden voor belangrijke natuurwaarden. Inmiddels doen die natuurontwikkelingen zich al voor en is het gebied onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland. Het gebied heeft de potentie om uit te groeien tot een natuurgebied op Europees niveau.

Met de gevolgen van het initiatief voor het huidige voorkomen van weidevogels en overige beschermde soorten is in de planvorming voldoende rekening gehouden. De Commissie beveelt aan om in de voorgenomen natuurmonitoring ook de ontwikkeling van beschermde soorten langs het Reevediep mee te nemen, omdat daar gedurende de aanlegfase eventueel een extra zorgplicht uit zou kunnen ontstaan.

2.6 Mobiliteit

In het OER deel B zijn de ‘verkeersontsluiting West’ (voor Reeve I) en de ‘verkeersontsluiting Oost’ (voor het Venekwartier en Onderdijks/Oeverwal) door middel van alternatieven (voor het autoverkeer) onderzocht. De Commissie vindt het onderzoek inzichtelijk en heeft hier verder geen opmerkingen bij.

Ten aanzien van de toepassing van het STOMP-principe¹³ ziet de Commissie wel aandachtspunten. In deel B wordt aangegeven dat er mogelijkheden zijn om het autogebruik te ontmoedigen en fietsen, lopen en openbaar vervoer te stimuleren. De Commissie onderschrijft de opmerking in het OER dat met de genoemde maatregelen nog onzeker is of het gewenste ambitieniveau zal worden bereikt. Ook bij de haalbaarheid en daadwerkelijke toepassing van de maatregelen kunnen echter vraagtekens worden geplaatst.

De Commissie beveelt aan de mogelijkheden voor de mobiliteitstransitie nader te onderzoeken en te betrekken bij vervolgbesluiten, zoals de wijziging(en) van het omgevingsplan. Besteed hierbij aandacht aan:

- De (on)mogelijkheden voor openbaar vervoer in Reeve (1 en 2), omdat hier geen OV rijdt maar dit een belangrijke factor is in de mogelijkheden voor mobiliteitstransitie.
- Reële mogelijkheden voor de invulling van de parkeernorm, in samenhang met de kwaliteit van fiets, OV en deelmobiliteit.
- De functie en invulling van de genoemde wijkhubs in het totale mobiliteitssysteem.
- Eventuele deelgebiedoverstijgende ingrepen, op het gebied van OV en/of fiets.

¹² In het Stikstofonderzoek staan de uitgangspunten voor de stikstofberekeningen vermeld. De AERIUS-berekeningen zelf zitten niet bij de ontvangen documenten en zijn derhalve niet door Commissie getoetst.

¹³ Volgens het ontwerp-principe STOMP wordt eerst gekeken naar *Stappen* en vervolgens naar *Trappen*, *Openbaar Vervoer*, *Mobility as a Service (MaaS)* en ten slotte naar de *Particuliere auto*.

De Commissie beveelt verder aan het spelregelkader op deze punten te concretiseren zodat duidelijk is welke randvoorwaarden, condities en/of onderzoeksverplichtingen bij de uitwerking en de realisatie van het plan gelden.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing

Toetsing door de Commissie

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep beoordeelt of het MER de benodigde milieu-informatie bevat en of deze juist is. Als er informatie ontbreekt of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij die essentieel vindt. Dat is het geval als aanvullende informatie in haar ogen kan leiden tot andere afwegingen. Dan adviseert de Commissie de ontbrekende of gecorrigeerde informatie alsnog beschikbaar te stellen, voordat het besluit wordt genomen. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de werkgroep het gebied bezocht waar milieugevolgen kunnen optreden. Meer informatie over de [Commissie](#) en over haar [werkwijze](#) vindt u op onze website.

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

ir. Tilly Fast

mr. Lotte Geense (secretaris)

dr. Hasse Goosen

dr. Peter van der Molen

ir. Henk Otte

Marja van der Tas (voorzitter)

Besluit waarvoor dit milieueffectrapport is opgesteld

Gebiedsvisie.

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Dit project valt onder de regelgeving van voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet (1 januari 2024). Voor deze procedure volgt daarom nog uit [onderdelen C en D van de bijlage bij het voormalige Besluit milieueffectrapportage](#) dat een MER vereist is. Voor deze procedure gaat het in ieder geval om activiteit D11.2 'stedelijke ontwikkelingsprojecten'. Daarom is een plan-MER opgesteld.

Bevoegd gezag besluit

Gemeenteraad van de gemeente Kampen.

Initiatiefnemer besluit

College van burgemeester en wethouders van de gemeente Kampen.

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

Het bevoegd gezag heeft de Commissie niet in de gelegenheid gesteld om zienswijzen en adviezen bij haar advies te betrekken.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft beoordeeld?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [3715](#) in te vullen in het zoekvak.

Commissie voor de milieueffectrapportage
A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

t 030-2347666
e mer@eia.nl
w commissiemer.nl

